Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

LOKALHISTORISK FORENING FOR KLEJTRUP SOGN 1991

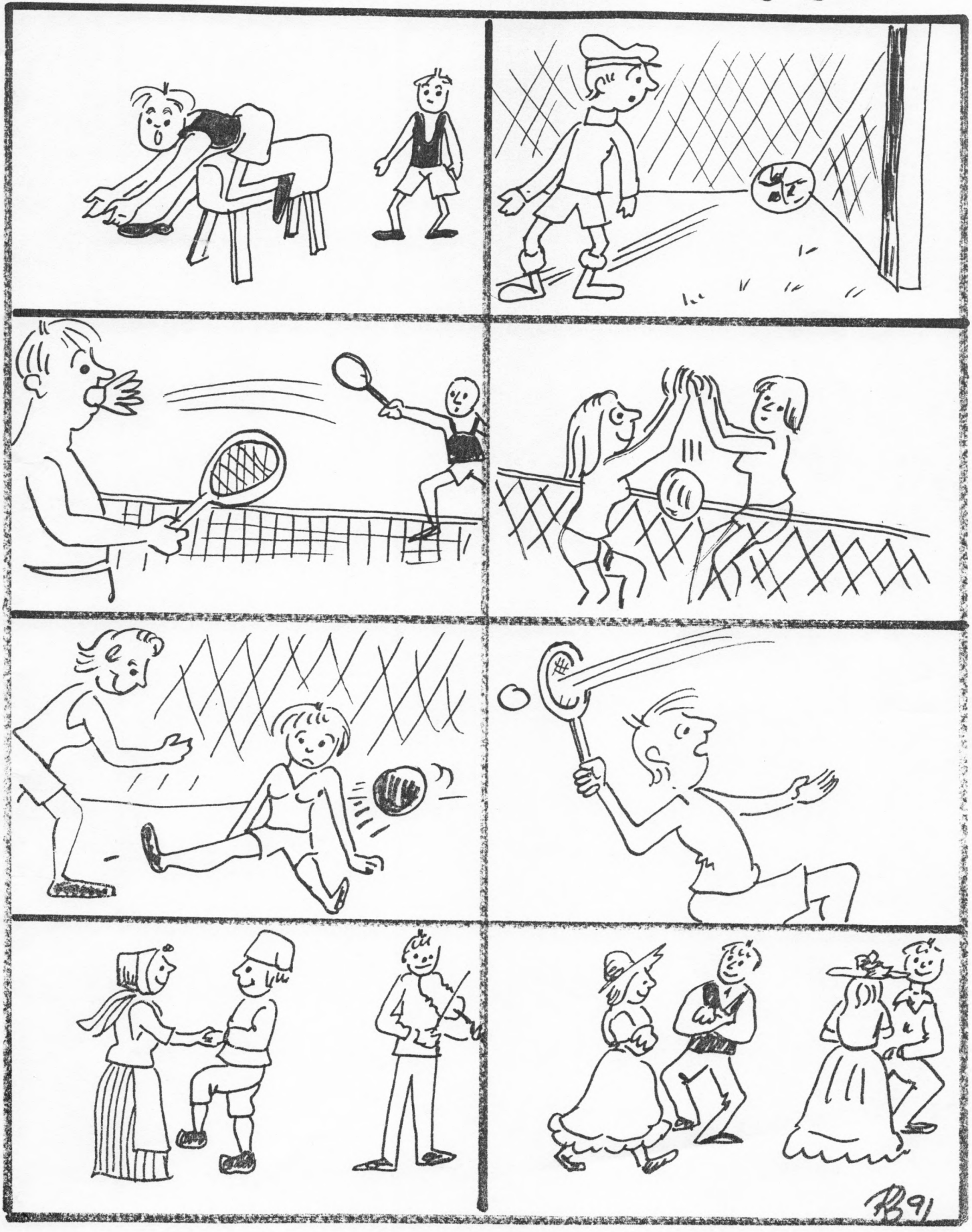

Her ved afslutningen af vort 13. foreningsår bringer vi igen et årshæfte. Det er det niende i rækken. Vi håber, at hæftet i år vil få en ligeså venlig modtagelse som foregående år.

Vor utrættelige tegner har igen i år ladet hæftets hovedartikel være forsideinspirerende. I en billedkavalkade har han ladet alle de sportslige aktiviteter, Klejtrup Idrætsforening har haft på programmet, passere revy. Igen i år en stor tak til Knud Bødker, til skolen og til alle der har vist vort virke interesse.

Som det fremgår andetsteds, fik vi i januar lejlighed til at se såvel bøddeløksen som det skafot, der også 11o år tidligere var i Klejtrup. Vi havde ved samme lejlighed den oplevelse at høre lederen af den kriminalhistoriske samling i Horsens Statsfængsel, fængselsoverbetjent Aage Egholm, fortælle specielt om skarpretter Th. Seistrup. Omkring 15o mennesker slog den pågældende dag et slag forbi skolen, og vi havde også besøg af TV-Midt/Vest, der den følgende mandag bragte et indslag herfra.

Vi har i foreningsåret haft glæde af, at man har bedt os give noget af vor viden fra os. Således skrev formanden en artikel i Handelsstandsforeningens Juleavis om hjemmeslagtning i "de gode gamle dage", da det var Just Thostrup, der førte kniven. Først på sommeren var formanden gæstelærer for en klasse på skolen, som var i gang med en opgave om Middelalderen. Her blev tilføjet nogle af myterne omkring voldstedet, ligesom vi tog såvel dette område som kirken i nærmere øjesyn. Først på sommeren deltog vi i et arrangement, som en aktivitetsgruppe i Hvornum havde stablet på benene. Det gjaldt et besøg på Hvornum Teglværk, hvor tegnværksejer Klaris fortalte om denne,egnens tidligere største industrivirksomhed.

Vi glæder os over igen i år at kunne byde velkommen til nye medlemmer. De nye medlemmer er:

Erna Dalsgaard Pedersen, Fyrbakken 8, 9293 Kongerslev
Lene og Per Vammen, Herredsvejen 174, Hærup,95oo Hobro
Edith og Niels Skals, Aansbjergvej 13, Fristrup,95oo Hobro
Henry Provst, Gadegaardsvej 2, Hvornum, 95oo Hobro
John Pugholm, Fuglevænget 48, Klejtrup, 95oo Hobro
Herdis og Jens Chr. Jensen, "Skaarupgaard", Klejtrup, 95oo Hobro
Jens K. Lildballe, Chr. Thistedsvej 8, Hvornum, 95oo Hobro
Henny Christensen, Drosselvej 5, 8832 Skals
Else Bohnsen, Kingosvej 15, Elling, 99oo Frederikshavn.

Igen i år er det Knud Bødker, Britta Laursen og Villy Jensen, der har boltret sig med tegning, kopiering og tekst.

OM HENRETTELSEN I KLEJTRUP.

Det var mere,end vi havde turdet håbe, at det skulle lykkes os at få lejlighed til at fremvise de instrumenter, som var anvendt ved vel nok den største publikumsbegivenhed nogensinde i Klejtrup, nemlig ved henrettelsen af Rasmus Pedersen (Mørke) den 5. januar 1889. Mordsagen, som gik forud for eksekutionen,har vi omtalt i vort årshæfte i 1989.

Mange skrøner er fortalt om henrettelsessagen, men mon ikke vi kan fæste lid til, hvad den ene af hovedaktørerne, nemlig skarpretteren Theodor Seistrup har fortalt i et lille skrift, som udkom i 1881. Vi bringer her i nedfotograferet størrelse forsiden af disse "Efterretninger". Seistrup fortæller i hæftet om sagen, som vi jo har gennemgået tidligere, men vi lader hans ord skildre selve udførelsen af dødsdommen, sådan som han oplevede den:

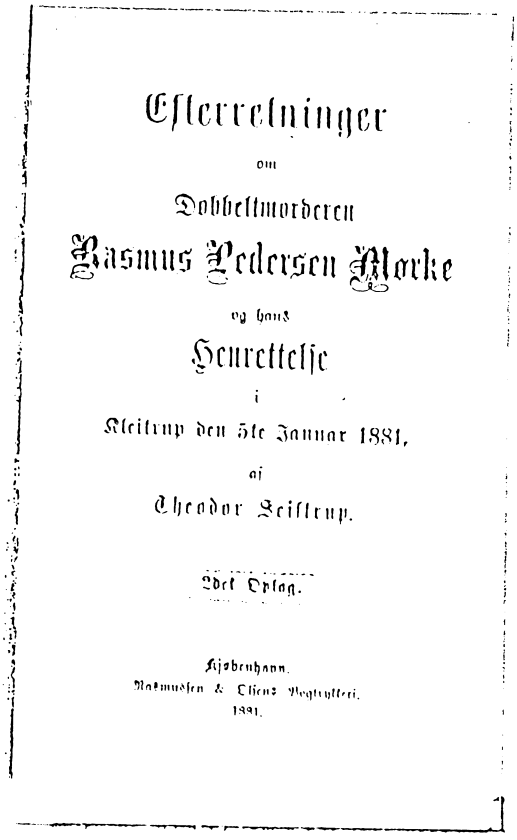
Efterretninger
om
Dobbeltmorderen
Rasmus Pedersen Mørke
og hans
Henrettelse
i
Kleitrup den 5te Januar 1881,
af
Theodor Seistrup.
2det Oplag.
Kjøbenhavn.
Rasmussen & Olsens Bogtrykkeri.
1881.

"Den 5. januar 1881 om morgenen kl. 4 3/4 kjørte jeg fra Hobro for ved Klejtrup at udføre exekutionen over den dødsdømte forbryder. Allerede ved min ankomst til retterpladsen var skafottet omringet af en del mennesker, som den tilstedeværende militærstyrke havde møje med at holde i ave. Mine forberedelser til exekutionen var snart udførte, og efter at jeg havde opholdt mig på retterstedet ca. 1 time, ankom den dødsdømte forbryder kjørende - en undersætsig mand med rødligt skjæg - eskorteret af ridende bønder med kjæppe. Forbryderen besteg skafottet med sikre skridt, lidt bleg, men tilsyneladende aldeles rolig og fattet; en politiofficiant befriede ham for håndjernene, og forbryderen henvendte sig derefter med blottet hoved til byfogeden. Denne oplæste derefter for den forsamlede mængde Rasmus Pedersens dom med høj og tydelig røst, og efter at dette var udført, blev forbryderen henvist til den tilstedeværende gejstlige. Dagen i forvejen havde forbryderen nydt alterets sakremente i sin arrest og var vel også der blevet mindet om sin nærforestående død. Den gejstlige talte længe og inderligt med forbryderen, der bevarede sin ro, kun var han stadig meget bleg og enkelte suk pressede sig gjennem hans bryst. Da den gejstlige havde endt sin tale til ham, blev forbryderen henvist til mig, han gav mig hånden og jeg gjengældte hans håndtryk. Derpå bad han mig om tilladelse til at bede sit Fadervor, hvilket jeg selvfølgelig indvilgede i, og understøttet og vejledt af provsten bad han derpå med inderlighed Fadervor. Da denne bøn var forrettet, henvendte forbryderen sig igjen til mig, for at jeg kunne forrette exekutionen. Han blev lagt til rette på blokken og få sekunder efter var Rasmus Pedersen Mørke ikke mere blandt de levendes tal. Alt var foregået med den største ro og orden, og dyb tavshed fra den forsamlede mængde ledsagede exekutionen. Forbryderen havde ved sin dybe anger og sin Gudshengivenhed vundet stemningen hos det tidligere forbitrede folk.Den ro, hvormed forbryderen udspurgte mig om, hvorledes han skulle lægge sig tilrette på blokken, og den sikkerhed, hvormed han selv foretog en del af sin afklædning, overbeviste mig om, at han var beredt til at vandre herfra som en angrende synder, der har erholdt tilgivelse af Gud og sine medmennesker. Ved afklædningen søgte han at skjule en gjenstand på brystet, som alt før hans bestigelse af skafottet havde været gjemt der. Det var et lille religiøst skrift, formentlig fra Den Indre Mission, et skrift, hvoraf forbryderen måske har hentet trøst og mod til at gå sin sørgelige død i møde. Ligeledes den inderlighed, han viste overfor sin beskikkede sjælesørger, provst Hansen, vandt publikums hjerte for den angrende forbryder. Han hvilede således sit hoved mod provstens bryst, omfavnede denne og knælede endelig, idet præsten med sine

hænder på hans hoved, velsignede ham. Denne scene gjorde et stærkt indtryk ved sin højtidelighed på den forsamlede menneskemængde. Efter at henrettelsen var udført, blev det afsjælede legeme lagt i den tilstedeværende kiste, der under exekutionen havde henstået under skafottet i et tilgitret rum. Derpå blev kistens låg fastskruet og 6 mand bar denne ned fra skafottet og anbragte den på en tilstedeværende vogn, for at den kunne blive ført til den i nærheden beliggende Klejtrup kirkegård.Kisten blev, efter at vognen havde sat sig i bevægelse, fulgt af en del af den tilstedeværende militærstyrke som eskorte. Ligeledes var alle indgange til kirkegården besatte af militær for at forhindre, at uvedkommende trængte sig derind og forstyrrede den sidste handling".

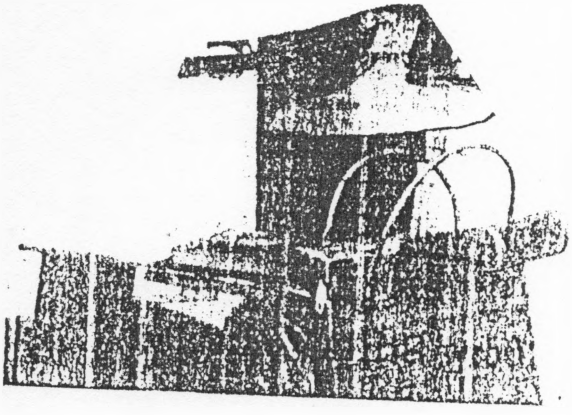

Desværre er det aftryk, vi her kan vise, meget dårligt, men mon ikke man kan ane de to bøjler, som blev spændt over offerets nakke, når denne var anbragt på blokken. Bladet på øksen var 5o cm. bredt, og øksen vejede 6.5 kg. Det blev oplyst, at Seistrup var noget af et pralehoved, idet han yndede at sige, at han fik jobbet blandt et par hundrede ansøgere. Sandheden var, at kun en håndfuld søgte embedet. Ved et besøg, en avis havde hos Seistrup i 19o3, (han havde da en urtekræmmerbutik på Amager), fortæller han, at han stadig er "Danmarks skarpretter". Hans årlige løn er da. 16oo kr. Han fortæller om de tre "forretninger", han havde udført. Først den i Klejtrup, som var uden problemer, så året efter, hvor han måtte lade øksen falde tre gange, før Anders Sjællænder havde fået sin straf,og endelig i 1892, hvor Jens Nielsen i Horsens Tugthus måtte nøjes med medfanger som tilskuere. I Klejtrup har man ment, at der var 6-8ooo tilskuere. De to økser havde Seistrup købt af forgængerens enke, madam skarpretter, i Horsens. Den ene, der blev anvendt ved Struenses henrettelse i 1772, er nu i Nationalmuseet, den anden, som Seistrup anvendte, er i Horsens Statsfængsel.

Th. Seistrup

Seistrup oplyste over for førnævnte avis, at han, før han blev skarpretter, havde været underofficer, senere politibetjent i København. Her ved besøget havde han haft embedet i 26 år. Han var da gift med en ret ung kone og havde to små børn, men må tidligere have været gift, da det året efter oplyses, at han da har en søn, der er dyrlæge i Skelskør. Han havde en tid kyllingeopdræt og havde også forsøgt sig som opfinder.idet han søgte patent på et sikkerhedsnet, der skulle forhindre, at nogen kom af dage under de københavnske sporvogne.

KLEJTRUP IDRÆTSFORENING.

75 ÅR.

Under stor opmærksomhed fejrede Idrætsforeningen i foråret sit 75 års jubilæum. Dette skete først ved en reception, hvor foreningen blev "begavet" fra mange sider. Fra vor forening bragte vi en scrapbog, som vi håber at få igen, når den engang er fyldt ud og dermed vil blive et historisk klenodie. Det sker nok på kort tid,da den jubilerende forening har fart på og ofte giver anledning til presseomtale på grund af de mange arrangementer, der afholdes.

Skal vi være historisk pedantiske, må vi nok gøre opmærksom på, at det er noget af en tilsnigelse, at netop året 1991 skulle berettige til at markere en 75 års fødselsdag. Man kan næsten ikke undgå at tænke på fru Fernando Møghe i Matador, der fejrede sin runde dag et år for tidligt. Idrætsforeningens bestyrelse har imidlertid nok været på det rette med, at der ikke var en magisk dato, man kunne hænge årstallet op på, men man har ment, at man som andre har haft behov for at finde "roden", hvor man lige som har kunnet sige: "Herfra vor verden går", og det må da være en rimelig indstilling at have, for så sandelig har man grund til at feste i den forening og glæde sig over, hvad man har nået gennem mange år.

Skulle man have fejret sportens indtog i Klejtrup, ja så kunne man om få år have fejret loo år, idet skytteforeningen som nok egnens første "idrætsforening" eksisterede omkring århundredskiftet, og den næste var også en skytteforening. Den startedes af Kr. Sørensen i Hejring i 19o3.

Kr. Sørensen

Formentlig er vi ikke skyldig i historiefusk, hvis vi udnævner samme Kr. Sørensen til at være den første idrætsleder/træner her i sognet. Han er i alle tilfælde nok den første, vi har nogen dokumentation for i denne rolle. Vi ser i en omtale i Hobro Dagblad den 27. marts 19o6, at der har været en succesfuld gymnastikopvisning i forsamlingshuset (nuværende missionshus). Her er det Kr. Sørensen, der hyldes som energisk træner. Vi fik i en korrespondance med nu afdøde fhv. lærer Johs. Garnæs, der var i snedkerlære hos Sofus Bundgaard i årene 19o6-lo, et levende indtryk af, hvad især gymnastikken betød for en ung mand i begyndelsen af århundredet og ikke mindst, hvilken betydning Kr. Sørensen havde haft for ham.

Nogle har haft den opfattelse, at Idrætsforeningen skylder fodboldspillet sin tilblivelse, og at dette skulle være startet omkring 1916, så dette skulle give dokumentation for, at året 1991 er et rigtigt jubilæumsår.
Den holder heller ikke vand, idet før omtalte Johs. Garnæs i sin tid skrev til os, at fodboldspillet startede PÅ GÅRDEN BAG MØLLEN i 19o7 eller måske allerede året før. Her har man så holdt til, indtil man omkring 1932-33 flyttede over på "øen", hvor Søren Poulsen efter sin hjemkomst få år tidligere begyndte at planere arealet, hvor der i dag er træningsbaner. Den første gang vi i en avis ser et

fodboldresultat fra Klejtrup er i 1911, hvor Klejtrup på samme dag vandt 3-2 over Faarup og slog Lindum 5-o. Man må have haft kræfter til at kæmpe dengang, idet det ses, at man dagen forinden slog Brøndum ligeledes 5-o.

Man må næsten regne med, at der bortset fra skydning ikke har været idrætsaktiviteter i Klejtrup før århundredskiftet, for hvor skulle man eksempelvis have dyrket gymnastik. Hotellet havde før 19o7 kun en ganske lille sal, og derfor må det nok antages, at der først med bygningen af forsamlingshuset på Skårupvej er skabt muligheder for indendørs aktiviteter.

Klejtrup Idrætsforening opfattes af de lidt ældre som først og fremmest en fodboldforening. Gamle K.I.F.'ere fandt vel næsten, at det måtte være livets mening at spille fodbold, selvom det efter at vi gennem TV har fået fodbold ind i stuen må erkendes, at det vist var lidt primitivt. Sagen er den, at næsten det eneste,man ikke beskæftiger sig med i Klejtrup Idrætsforening nu om stunder, faktisk er fodbold. Det er nu "Sydhimmerlands Fodboldklub", der bestyrer denne sport. Oprindelig var det fra 197o en sammenslutning af boldspillere i Lindum, Onsild og Klejtrup, der gav liv til denne klub. I dag er det et rent Klejtrup-foretagende med Per Vammen, "Haraldsminde" som formand.

Hvis vi skal søge efter et årstal, hvor navnet KLEJTRUP IDRÆTSFORENING først noteres, må vi nok ty til den første forhandlingsprotokol, vi har fra en sportsforening. Den er startet i 1936, men det fremgår, at det ikke er en nystartet forening, vi da beskæftiger os med. Foreningen her under navnet Klejtrup Idrætsforening har vognmand Chr. Hedemand som formand. Øvrige bestyrelse var teglværksarbejder Jens Ettrup, skrædder Evald Christensen, slagtersvend Karl Johansen og tækkemand Søren Peter Sørensen.

Efter 1936 er vi i stand til at levere en formand-/kassererliste, som nok ser således ud:

Formænd	Tidsrum
Chr. Hedemand	1936
Søren P. Sørensen	1937-42
Børge Egelund Nielsen	1942
Niels Frandsen	1943
Johs. Brüld	1943-44
Sigurd Thorup	1944
Johs. Brüld	1945-5o
Erik Jensen	1951
Anders Jensen	1952-54
Poul Mortensen	1955-56
Anders Jensen	1957-58
Ole Madsen	197o-83
Per Johansen	1983 - d.d.

Kasserere	Tidsrum
Chr. Hedemand	1936
Søren P. Sørensen	1937
Børge Egelund Nielsen	1939-41
Svend "Snedker" Christensen	1942-44
Johs. Brüld	1945-5o
Anders Jensen	1951-52
Erik Bak	1953-54
Karl Erik Christensen	1955-56
Erik Bak	1957
Anders Jensen	1958-61
Erik Christensen	1962
Ib Frandsen	1963
Thorvald Carlsen	1964-8o
Keld Nielsen	1981-83
Jon Pugholm	1984-89
Malene Skals	199o-d.d.

Æresmedlemmer.
Søren Peter Sørensen i 1942 og
Thorvald Carlsen i 1981.

I den tid, vi kendte Klejtrup Idrætsforening som hovedsagelig en fodboldklub, havde man også sådant islæt som folkedans, men dansen gik over i den nyoprettede Folkedanserforening i 1942. Gennem årene forlystede man sig også med en årlig dilettantforestilling, og sportsfesten var også noget, man så frem til.

Når man i dag blader i gamle regnskaber, ser man nogle meget, meget små tal, og det har,selvom pengenes værdi var en anden, været begrænset hvilke drømme man som foreningsleder har turdet have. Noget naturligt for en idrætsklub, et klubhus med nogle omklædningsfaciliteter, ja det fik man i første omgang i et træskur ved træningsbanerne. De bademæssige installationer var efter det oplyste en bruser, der var forbundet med smedens haveslange. At dette hus gik op i flammer var en katastrofe, der var til at bære, idet man netop stod foran indvielsen af et nyt flot hus, hvor hallen nu ligger.

Huset blev med pomp, pragt og borgmesterord indviet den 14. august 1976. Den samlede udgift for huset var 31o.ooo kr., som man klarede ved hjælp af et pænt kommunalt tilskud, en borgerindsamling og ikke mindst, at Idrætsforeningen allerede på det tidspunkt var formuende og selv kunne præstere loo.ooo kr. Alle disse penge havde man gennem årene skrabet sammen ved afholdelse af lotterispil, hvor folk kom fra nær og fjern for at dyrke det ædle spil.

Naturligvis kan en moderne idrætsforening ikke undvære en hal. Forsøget havde været gjort før, som vi har omtalt i et tidligere hæfte, men i Klejtrup

er det blevet "in", at man handler og ikke blot snakker.

Resultatet, en selvejende institution KLEJTRUPHALLEN, var en realitet i 1983. Idrætsforeningen har,før planerne realiseres, påtaget sig at lade klubhuset indgå i foretagendet, mod at foreningen sikres to pladser i halbestyrelsen. Dette er nok rimeligt, idet foreningen så afgjort er hallens største kunde. Således var foreningens udgift til halleje i 199o alene ca. loo.ooo kr.

Med denne hal indledes der en ny æra. Her i jubilæumsårets begyndelse havde man ikke mindre end 8 gymnastikhold i stalden. Badminton, som gik over i Idrætsforeningens regi, da badmintonklubben i sin tid blev nedlagt, tæller ikke mindre end ca. loo spillere, heraf alene ca. 55 børn og juniorer. Volleyball har man tidligere haft på programmet, men det lykkedes ikke at samle tilstrækkelig tilslutning i sidste sæson. Hallen lod anlægge tennisbaner for et par år siden, men dem har Idrætsforeningen købt for små 9o.ooo kr. Her boltrer sig et halvthundrede medlemmer.

Man drøftede i 1983 at tage atletik ind i foreningen. Det skal nok komme, idet ingen opgave synes at være for stor for den jubilerende forening. Noget ganske nyt, som "ikke har noget med fodbold at gøre" er en spændende disciplin SQUAREDANS. Sidste vinter var der ikke mindre end 32, der forlystede sig i denne fremmedartede dans. I sommerens løb har foreningen været rundt for at præsentere dansen i forskellige byer, og det forlyder, at der til den netop påbegyndte sæson er deltagere fra et område, som ligger ret fjernt fra Klejtrup.

Alt dette må koste en rasende masse penge, og man ser netop i avisen, at foreningen ikke uden stolthed forkynder, at man kan fastholde det kontingent, der har været gældende gennem 5 år. Det er vel noget af en præstation i sig selv, men hvorledes kan det financieres?

Svaret på spørgsmålet må være ikke blot flid og dygtighed, men også vovemod tilsat en vis portion held. Man afholder flere gange om året kæmpearrangementer af koncerttypen. "Dyre drenge" som Erik Grip, Niels Hausgaard, Lars Lilholdt, Bjørn og O.K., Poul Dissing, Troels Trier, Ib Grønbæk og mange flere har optrådt i Klejtruphallen.

Da jeg i foråret samlede stof til det jubilæumshæfte, jeg skrev, spurgte jeg ved et af de møder, jeg havde med besyrelsesrepræsentanter: "Hvad gør I, hvis I nu får en rigtig lussing?". Svaret var: "Ja, så betaler vi regningen", idet man tilføjede, at man havde prøvet også en sådan situation.

Ved midsommertid arrangerede man det helt store - en udendørs SØFESTIVAL. Man satte et par hundrede tusinde på højkant, og blandt andet bekostede man selv, hvad der skulle til af materiel, for at et sådant arrangement kan køre. Man er ikke så meget for at fortælle, hvor stort overskud det gav, men lad os gætte på, at det var ret betydeligt.

Som nævnt havde jeg et par møder med foreningsrepræsentanter i foråret. Jeg havde regnet med, hvad man hører andre steder, at man havde nogle vældige problemer med at få tilstrækkeligt med ledere. De problemer kendes ikke i Klejtrup Idrætsforening, og det er ikke begrundet i, at man udbetaler kæmpehonorarer til trænere og andre ledere. I klingende mønt overstiger sådanne udgifter ikke en snes tusind kroner, og det er vel for pebernødder at regne i en forening med en omsætning på over en kvart million.

Går vi et halvt hundre år tilbage, var næsten al trænergerning hvilende på for længst afdøde tømrer Niels Bundgaard. Bundgaard fik sin uddannelse hos snedker S. Bundgaard og fik måske her inspirationen til at lade sig uddanne til delingsfører. Det skete hos den navnkundige Niels Bukh på Ollerup Gymnastikskole. Niels Bundgaard var ungkarl og boede på Afholdshotellet fra midten af tyverne og indtil sin død i 1956. Foruden at være leder af gymnastikken for både piger og karle i mange år var han folkedanserleder og instruktør ved dilettantforestillingerne og iøvrigt i sine unge dage fodboldspiller i K.I.F. Det var den 29. august i år loo år siden,Niels Bundgaard blev født i Hersom-

Man kunne godt frygte, at det kunne blive penge, det drejede sig om i en grad, så man måske glemte andre værdier. Det er glædeligt at konstatere, at man har givet sig tid til at interessere sig for sådant som anskaffelse af en fane. En sådan fik man fra Danmarkssamfundet i 1989. Her er det morsomt at foretage en sammenligning i tal. Sidste års hovedartikel i vort hæfte var en markering af loo-året for Afholdsforeningens stiftelse. De fik også en fane, hvor de ønskede at få broderet navn og stiftelsesår på. Det kostede ikke som for Idrætsforeningen 3.986 kr., men så vidt jeg huser lo KRONER, men der ligger jo også ca. loo år imellem.

Et problem synes Idrætsforeningen ikke at kunne løse, og det er besynderligt. Man kan ikke få mere end en håndfuld medlemmer til at møde til generalforsamling. Ved forårets samling havde man endog kundgjort, at man ikke risikerede at blive indvalgt i bestyrelsen, men resultatet var alligevel dårligt. Det er mærkeligt, at man med så stor en medlemskreds ikke finder, at det er en passende lejlighed til at være lidt "sociale". Da kan vi i Lokalhistorisk Forening glæde os over andre forhold.

Den jubilerende forening bestyrelse består foruden formanden Per Johansen og kassereren Malene Skals endvidere af Bente Nielsen, Jon Pugholm, Gert Kristensen, Christine Boyer og Palle Villumsen.

Lokalhistorisk Forening vil også i dette indlæg kippe med flaget for Klejtrup Idrætsforening og ønske held med de forehavender, man vover sig ud i. Umiddelbart kunne man godt som "ældre" synes, at man kunne have aktiviteter på programmet, hvor der måske ikke kræves den store fysik, men det kommer nok også.

DET TYSKE FLYSTYRT.

I vort årshæfte for 1985 nævnte vi det tyske flystyrt i Hærup den 2o. september 1941, altså for nu 5o år siden. Vi har nu fået flere enkeltheder frem, hvilket skyldes amatørhistorikeren Jens Lildballe i Hvornum, som interesserer sig for alt, hvad han kan opdrive af viden, såvel fra første som anden verdenskrig. Han har opsporet fakta om Hærup-styrtet, som han velvilligt har stillet til vor rådighed.

Han oplyser således, at det pågældende fly var et JUNKER-fartøj type 88 DI med werk nr. 13o1. Det var fra den tyske kystflight org. 1o6/1 STAFFEL og var baseret på Karup flyveplads. Det var som langtrækkende rekognosceringsfly den pågældende dag på en rutinemæssig øvelsesnavigationsflyvning. I sin tid blev der "digtet" godt om hændelsen. Nogen fortalte således, at de havde set en person i cockpittet stå og sigte med en pistol mod piloten. Dette skulle naturligvis indicere, at der var et opgør ombord. Andre mente at vide, at maskinen kom lige fra fabrikken i Tyskland, og at styrtet skyldtes sabotage. Disse historier tilbageviser Jens Lildballe som uden hold i virkeligheden. Sandheden er ifølge havarirapporten, der blev udfærdiget, at materielle fejl var årsag til styrtet.

Den flittige Hvornum-historiker kan yderligere oplyse, at besætningen bestod af: Fartøjschefen oberleutnant Hans Helmut Thite, f. 23. maj 1917, 2. piloten var unteroffizier Otto Karbich, f. 27. maj 1918, telegrafisten var obergefreiter Hans Joachim Freud, f. 23. august 1916,og som fjerde mand var der skytten, den knap 2o-årige gefreiter Heintz Schegl.

Lildballe har opsporet, at de pågældende er begravet på Frederikshavn kirkegård. Antageligt er de flyttet hertil efter krigen, hvor man flyttede mange tyske krigsofre til større centrale begravelsessteder.

Jens Lildballe er meget interesseret i såvel materiel som "historier", der kan supplere den viden, han allerede er i besiddelse af. Er der blandt vore medlemmer nogen, der kan bidrage, vil det være en god idé at lade tilflyde, hvad man kan tilføre historien.

Som jeg skrev i hæftet i 1985, var jeg som 12-13 årig på nedstyrtningsstedet inden for vel den nærmeste halve snes minutter. På spørgsmålet fra Jens Lildballe, om jeg husker, hvilke voksne der var til stede, har jeg kun kunnet erindre to, nemlig Peter Thoft og afdøde Thomas Jensen, men mange, mange flere var da på pladsen.

Jeg skrev også i hæftet i 1985, at det ikke gjorde stort indtryk på de tilstedeværende, at der lå fire lemlæstede kroppe. Det er nok forklarligt med, at man netop som besat fandt, at det jo KUN var tyskere. I dag vil man nok kunne føle en større gru, at der langt fra hjemmets arne her lå unge i alderen 2o-25 år, der havde forældre, måske kone og børn for de ældstes vedkommende.

Den tyske indkvartering, som fulgte på Afholdshotellet, bestod først i en mindre vagtstyrke på under en snes stykker. Senere fulgte fra Luftwaffe en lidt større oprydningsstyrke.

Det stod i avisen

For 75 år siden.

Ved Overretten er behandlet en sag, hvor Hvornum Teglværk havde anlagt sag mod Karl Jensen, "Brattingsborg" om at betale 251 kr. som rest for leverede mursten (til opførelse af det nuværende stuehus). Teglværket hævder at have leveret sten for 851 kr., hvoraf der kun er betalt 6oo kr. Jensen nægter at skylde teglværket noget med undtagelse af 9.5o kr. for 4oo ekstra sten, som er anvendt til reparationsarbejde, idet opførelsen af stuehuset var overdraget i entreprise til snedker P. Lauritsen, Klejtrup, således at denne skulle betale materialerne, samt at de 6oo kr. også er betalt af Lauritsen. Overretten gav Jensen ret, hvorimod han var dømt ved underretten. Teglværket skal betale sagens omkostninger, 8o kr.

Konsejlspræsident (Statsminister) Zahle talte i går den 25. juni ved et møde i Klejtrup. Hobro Dagblad skriver lidt fornærmet: "Da man ikke havde fundet sig foranlediget til at indbyde vort blads læsere til at overvære mødet, skal vi ikke forstyrre den radikale familieidyl ved at omtale det. (Det kan vi så gøre her 75 år senere. Det var et møde (muligvis det første), som den navnkundige møller P. Hermansen arrangerede på voldene. "Pe Herman" brød først med det radikale parti i 1918).

Hobro og Omegns Auktionsforening starter igen op med auktioner, som har været stoppet under krigen. J.C. Mortensen, Hobro, er udpeget som auktionsholder.

Idrætsforeningen skulle den 23. juli have spillet fodbold i Lindum, men blev hjemme på grund af regnvejr. Ved aftenstid ringede man fra Lindum og bad Klejtrup komme. I hast samlede man 8 spillere, som drog af og spillede mod lo fra Lindum. Imidlertid udvandrede Klejtrup, da man fandt dommeren partisk.

Viborg Amtsråd behandler igen bilkørselsproblemerne, især lygteføring og signalmidler. Lygterne må ikke blænde, men bør dog lyse 2o m. frem. Signalet skal være en dyb tone og ikke lyde,som når man trækker en gris i halen.

Skoledirektionen for Rinds-Nørlyngs Herreder har under den 16/lo efter ansøgning, meddelt lærer ved Klejtrup skole, N.G.Graversen, afsked fra den 31. oktober.

Gårdejer Bertel Færch, Fristrup, har solgt sin ejendom til ungkarl Chr. Rasmussen, Handest, for 32.ooo kr. med avl og besætning.

For 6o år siden.

I januar meddeles det, at der er indgivet kriminel sigtelse mod den fhv. uddeler i Hvornum. En revision har vist et underskud på 83.ooo kr. Det ligner mest "rod", idet der ikke er foretaget afskrivninger på lager og inventar. Kontoen for udestående fordringer er ikke ájour. Statsadvokaten frafalder senere sigtelsen.

Den 27. januar om aftenen brændte Hobro-Klejtrup rutebilen ved Skovvejen. Rutebilen ejes af Chr. Hedemand, men ruten berøres ikke, da Hedemand har flere biler. Dette var den ældste.

Smedemester P. Hansen sælger sin smedie til smed Viggo Nielsen, Løvelbro, for 15.ooo kr.

Ved Andelskassens generalforsamling drøftede man efter nu lo års drift at opføre en "bankbygning". I diskussionen deltog manufakturhandler Samuelsen, snedker Bundgaard, sognefoged kr. Sørensen m.fl.

Grd. Søren Nørskov, Fristrup, sælger for 7oo kr. en byggegrund til ungkarl Kr. Jonasen, Hvornum, der agter at opføre en købmandsforretning.

Efter at møller P. Hermansen efter andragende udtræder af Klejtrup Sogneråd, indtræder Holger Sørensen i stedet for Socialdemokratiet.

Slagtermester Rabech Hoffmann sælger sin slagerforretning til hestehandler Lars Kold for 12.ooo kr.

Brugsforeningen udbetaler 8% i dividende på butiksvarer og 3% tilskrives andelskontoen. Man drøfter en ombygning, og det nedsatte udvalg får som medlemmer P. Knudsen, Kr. Sørensen og Laust Pedersen.

Gårdejer Poul Hedemand, Hærup, skænker et tårnur til Klejtrup kirke.

Kommunens udgift til vejtromle og dagløn til tromleføreren udgør 85 øre i timen, foruden tillæg af smøreolie.

For 5o år siden.

På mejeriet forsvinder 7oo kr., som skulle udbetales til kuskene. De 5oo kr. findes senere ved centrifugen. (Bem. En fyrbøder blev den hovedmistænkte og fandt anledning til med sin familie at måtte forlade byen. Senere måtte en ung mejerist, efter at have tilegnet sig et beløb fra en borger, vedgå at være den skyldige).

Gårdejer Søren Bak, Veller, køber "Haraldsminde" med 125 td. land for 105.000 kr.

Forfatteren af Klejtrup Sogns histore, Søren Wasegaard, København, dør 70 år gammel.

Sognefoged Karl Berthelsen udnævnes til Dannebrogsmand.

For 40 år siden.

Borgerforeningens formand, installatør J. Mortensen, meddeler på generalforsamlingen, at foreningen har 124 medlemmer. Flagalleen opsættes Langfredag, Påskedag, Pinsedag, konfirmationsdage og ved medlemmers særlige festdage.

Anton Pedersen, Hærup, har solgt sin ejendom til Harry Christensen, Nr. Vinge for 42.500 kr.

Alfred Hedemand, Klejtrup sælger sin villa til Anton Pedersen for 18.000 kr.

Grd. Chr. Dalsgaard sælger sin gård (Provstgården) til Ejner Frederiksen, Løvel. Dalsgaard køber Skelhøje kro for 44.000 kr.

En af byens gamle borgere, fhv. bagermester A.H.Jänichen er pludselig død 70 år gammel. Han var borger i Klejtrup i ca. 45 år.

For 25 år siden.

Ved kommunevalget får sognerådet sit første (og eneste) kvindelige medlem, Metha Bach, Dremstrup. Hun var opstillet som nr. 6 på liste D. Af nye medlemmer kom Karlo Berthelsen ind for liste A. Formand blev Søren Kr. Andersen, næstformand købmand N. Laustsen og kasserer Johs. Møller.

Den 16 årige Henning Nielsen, Fristrup, bliver dræbt ved en færdselsulykke i Hobro. Han var søn af Mary og Karl Nielsen.

Hvornum og Klejtrup Idrætsforeninger drøfter en sammenlægning af forskellige sportsgrene. Der viser sig for store interessemodsætninger.

Bagermester Kristian Jänicken sælger Klejtrup Bageri til Knud Sørensen, Hampen.

Folkedanserne syr egnsdragter. Der er i år 48 aktive dansere.